

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования Республики Тыва
Администрация муниципального района «Кызылский кожуун»
Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
Баян-Колская средняя общеобразовательная школа
имени Долчанмаа Бай-Кара Шожульбеевны

РАССМОТРЕНА
ШУМО начальных классов
школы
Доржу Доржу А. Д.
протокол № 1
от «28» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНА
заместитель директора по УВР
Чанзынмаа /Чанзынмаа С. К./
приказ № 47
от «29» августа 2023 г.

Рабочая программа

учебного предмета «Родной (тувинский) язык»

для обучающихся 4 класса

Составитель: Сандакова Аясмаа Байлаковна

Учитель начальных классов.

с. Баян-Кол 2023

4-кү класска тыва дыл эртемнин ажылчын программазы

Тыва дылга ажылчын программазын дараазында документиленге даянып тургускан:

- 2009 чылдын июнь 10-да унген Федералдыг куруненин ооредилге стандарттары дужаал №273 – ФЗ.
- Тыва Республиканын эртем болгаш ооредилге яамызынын бадылааны регионалдыг базистиг ооредилге планы №933/д -1, 13.10.2011ч.
- 4 класстын “Тыва дыл” деп эртемнин чижек программазынга дууштур тургускан.
- Тыва Республиканын ооредилге болгаш эртем яамызынын бадылааны езугаар ооредилге ному “Тыва дыл”. Авторлары А.К. Ойдан-оол, А.М. Белек-Баирниң, 2016ч.
- Россия Федерациязынын «Россиянын школазы» деп ооредилге методиктиг болук.
- Б-К. Ш. Долчанмаа аттыг Баян-Кол ниити ортумак школазынын 2023 – 2024 чылдын ооредилге планы.

Тайылбыр бижик

4-кү класстын тыва дыл эртемнге тургускан ажылчын программаны Россия Федерациязынын «Россиянын школазы» деп өоредилге-методиктиг бөлүкке, Тыва Республиканын ниити өоредилгезинин эге школага 1-4 класстарга тыва дыл талазы-биле күрүне стандарттарынга дүүштүр 2008 чылда Наталья Чоодуевна Дамбанын тургусканы тыва дыл программазынга болгаш 2016 чылда 4-кү класска А.К. Ойдан-оол, А.М. Белек-Баирнин «Тыва дыл» номунга даянып тургускан. Бо ажылчын программа эге школаның Федералдыг күрүне стандарттарының сорулгаларын чедип алырынче угланган.

Өоредиглиг план дараазына методиктиг сүмелериниң дузазы-биле ажыглаттынмышаан, уругларның шингээдип алган билиглерин, мергежилдерин, чанчылдарын тыва дыл программазынын негелделеринге дүүштүр эге класс башкыларынга А.А. Алдын-оолдун «Диктантылар болаш эдертиглер чыындызы»-биле хынаарын сүмелеп турар. Тыва Республиканын ниити өоредилгезинин национал девискээр кезээ 4-кү класс өореникчилеринин ниити сайзыралынче, оларнын билиинин практиктиг болурунче уганмшаан программаны тургузарда эртемнинин, дес-дараалашкаанынын, көргүзүгүлүүнүн болгаш коммуникатитиг принциптерге даянып база уругларнын назы-харын барымдаалап тургаш, тургускан.

4-кү класска А.К. Ойдан-оол, А.М. Белек-Баирниң «Тыва дыл» номун 2016 чылда Тыва Республиканың өоредилге, эртем болгаш аныктар политиказының яамызы сүмелээн.

Ниитизи-биле программа ёзугаар 4-кү класска неделяда 2 шак, будун чылда 68 шак көрдүнгөн.

Эге класстарга тыва дылды өөредириниң кол сорулгалары:

- 1) Уругларны медреселдии-биле шын номчуур, бижиир болгаш чугаалаарынга өөредири;
- 2) Оларга төрөөн дыл талазы-биле эге билиглерни бээри;
- 3) Уругларны ном ажыглаарынга чанчыктырар болгаш оларның дылга сонuurгалын, номчулга болгаш бижилге-биле холбаштыр бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарынга үндезилээш, өөреникчилерни материалистиг күзел-бодал-биле чепсеглээри;
- 4) Уругларны мораль болгаш эстетика талазы-биле кижизидери;
- 5) Өөренип турар чүүлдерни сайгарып, бөлүктөп, деннеп, түңнөп билиринге, оларның иштинден кол болгаш чугула чүүлдерни тып, тайылбырлаарынга өөреникчилерни таныштырары.

4-кү класска тыва дыл программазын шиңгээткениниң планнаттырган туңнелдери:

Личностуг (бот хамаарылгалыг)

Өөреникчилерге хевирлеттинген турар билиглер:

- Төрөөн дылывыс харылзажырының база мээ-медреселивистиң шынарын көргүзериниң кол чепсээ;
- Төрөөн дыл национал культуравыстың кол болуушкуну;
- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдың бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чөптүг ажыглап билири.;
- Төрөөн дылын улаштыр өөрениринге сонuurгалын оттурары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдың уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- Бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарынга үндезилээш, материалистиг үзел-бодал-биле чепсеглээри.

Өөреникчилерге хевирлеттинип болурунун билиглери:

- Төрөөн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырарынга өөреникчиниң бот киржилгези;
- Аас чугаага дылдың уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландырары.

Предметтиг (эртемге хамаарыштыр)

4-кү класстын өөреникчилерниң билип алган турар ужурлуг билиглери:

4-кү класска тыва дыл программазы 5 бөлүктөн тургустунган.

- «Үннер болгаш үжүктөр»
- «Сөс»

- «Чугаа кезектери»
- «Домак»
- «Чугаа сайзырадылгазы»

1.«Үннер болгаш үжүктөр» (3 шак) деп бөлүккө хамаарыштыр: 4-кү класска үннер, үжүктөр дугайын өөренип тура, сөстүң үн-үжүктүг анализин чорударынга кичээнгейни кошкадып болбас болгаш дараазында чүүлдерни ханыладыр өөредир, шын бижиирин чедип алыр:

1. Кыска, узун болгаш өк-биле адаар ажык үннер.

- Я, е, ё, ю деп й үннүг үжүктөр.
- Сөс иштинге дулей болгаш ыткыр ажык эвес үжүктөрни бижири.
- Сөс эгезинге т—д, п—б деп үжүктөрни бижири. Эгезинге чаңчыл

ёзугаар т бижиир сөстөр.

- Слог. Сөстөрни аас болгаш бижимел-биле слогтарга чарары.
- Сөстөрни бир одуругдан өске одуругже шын көжүрүп билири.

2. «Сөс» (8 шак) деп бөлүккө хамаарыштыр өөредир чүүлдер:

1. Сөстүң составы. Дазыл болгаш чаңгыс (ниити) дазылдыг сөстөр.

Дазыл болгаш кожумак дугайында бөдүүн билиг.

- Сөс иштинге дакпырлаан **тт, нн** деп үжүктөрни шын бижири.
- **Тып, тик, теп, тырт, төк, тут** деп сөстөрни болгаш оларның хевирлерин шын бижири.
- Дефистеп бижиир нарын сөстөр.
- -дыр (-дир, -дур, -дүр, -тыр, -тир, -тур, -түр) деп артынчыны болгаш ооң янзыларын шын бижири.

3. «Чугаа кезектери» (38 шак) деп бөлүккө дараазында чугаа кезектери-биле таныжар: чүве ады, кылыг сөзү, демдек ады, сан ады, эдеринчилер.

1.Чүве ады. Чүве аттарының саннарга өскерлири. Чүве аттарының падежтерге өскерлири. Орус дылдан үлегерлеп алган сөстөрниң падежтерге өскерлири. Хуу чүве аттарын шын бижири.

2. Кылыг сөзү. Кылыг сөстөриниң үелерге өскерлири.

3. Демдек ады. Чүвелерниң шынарын, чүзүнүн, хевирин, хемчээлин, амданын, өң-чүзүнүн көргүзөр демдек аттары.

4. Сан ады. Чүвелерниң түң санын, дугаар санын илередир сан аттары.

5. Ат орну. Арынның ат оруннарының падежтерге өскерлири. Сөглекчи көргүзүглери.

4. «Домак» (10 шак) деп бөлүккө 4-ку класска уругларның 1-ги, 2-ги, 3-кү класстарга билиглерин болгаш мергежилдерин ханыладыр билиндирер, оларны практика кырынга ажыглап билиринге чаңчыктырар.

1. Медээ, айтырыг, кыйгырыг домактарын мурнунда класстарга тускайлап өөрөтпээн, чугле бижик демдектерин барымдаалап, домактарны шын, аянынг номчуурунга таныжылга чоруткан. Ам 4-кү класска айтырыг, кыйгырыг, медээ домактарын тус-тузунда утка талазы-биле билиндирер болгаш домактарны шын аялгалыг кылдыр номчуп билиринге өөрөдир. Домактарны утка талазы-биле бот- боттарындан ылгап билирин чедип алыр.

2. Домак кежигүннери. Домак иштинден кол сөс болгаш сөглөкчини тып билири. Кол сөс биле сөглөкчининг айтырыгларын тус-тузунда тургузуп билири. Домакта кымны азы чүнү илереткенин, ооң дугайында чүү дээнин тодарадып билири. Харылзаалыг чугааны аңгы- аңгы домактарга чарары.

3. Кол сөс биле сөглөкчиден аңгыда домактын ийиги черге кежигүннерининг дугайында долу билиг бээр.

4. Домакта санай адаан сөстөрнүн («чаңгыс аймак кежигүннер» деп терминни бербес) аразынга биче секти салыры. Домакта санай адаан сөстөрнүн шын номчуурун чедип алыры. Адап турда ол сөстөрнүн аразынга үн доктаап турар (пауза бар) дээрзин практика кырынга таныштырар. Домак- биле ажыл — уругларнынг аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыр талазы- биле ажылдарнынг бир хевири. 4-кү класска домак- биле ажылдын негелделери чоорту нарыыдаар болгаш ханылаар ужурлуг.

5. Нарын домактарнынг тургузуу. Нарын домактарда бөдүүн домактарнынг каттыжары, бот-боттарындан аңгылаары.

5. 4-кү класска чугаа сайзырадылгазынга (9 шаг) хамаарыштыр харылзаалыг чугааны тургузуп өөрениринге чорудар ажылдарнынг кол хевирлери — эдертиг болгаш чогаадыг бижидер негелделери чоорту нарыыдаар. Эдертиг-даа, чогаадыг-даа бижидип тургаш, бердинген планнынг дараалашкаан хажытпайн бижип өөрениринге уругларны чаңчыктырып, дараазында негелделерни сагып билиринге өөрөдир:

- Домактарны харылзаалыг болгаш дес-дараалашкак кылдыр тургузары;
- План ёзугаар бижип тургаш, чүнүң дугайында мурнай, а чүнү ооң соонда бижири азы чүнү шуут биживейн барып болурун өөреникчининг шын шилип билири;
- Кол утказын өскертпейн, фактыларны, болуушкуннарны шын дамчыдары;
- Сөзүглелдин, кезектерин (абзацтарын) планнынг пунктуларынга хамаарыштыр тып бижири;
- Сөзүглелдин сөөлүн шын төндүрери, бодунуң хамаарылгазын илередип шыдаары.

Өөреникчилернинг өөренип ап болур аргалары:

- Төрээн дылының бүгү үннерин болгаш үжүктөрүн, оларның кол ылгалын билген турар ужурлуг;
- Сөс иштинге болгаш сөс эгезинге ажык эвес үннерниң шын бижилгезин билген турар ;
- Домактарның болгаш сөстөрниң анализ-синтезтиг сайгарылгазын кылып, домактардан сөстөрни ылгап тывар;
- Сөстөрниң шын көжүрерин билген турар;
- Артынчы сөстөрни сөс биле шын бижиириниң дүрүмнерин билир ужурлуг;
- Чугаа кезектерин аразында ылгап билген турар ужурлуг;
- Домактың чугула кежигүннерин, домак иштинде сөстөрниң харылзаазын шын тып билген турар.
- Сөзүглел-биле ажылдап, ында домактарны дес-дараалаштыр аас болгаш бижимел чугааның дузазы-биле дамчыдып билген турар ужурлуг.

Метапредметтиг

Регулятивтиг (углаар-баштаар)

Өөреникчилерниң чогуур деңгелге билип алыр ужурлуг билиглери:

- Өөренип турар эртемниң тема, бөлүк аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;
- Башкының удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны күүседип өөренири;
- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг, пунктуациялыг частырыгларны тып билирин боттандырат;
- Чаа чүвени билип алыр чүткүл-сонуургалын улам сайзырадыр
- Салдынган сорулгага дүүштүр кылыр ужурлуг ажылды планнап, хайгаарап, ооң туннелинге чедериниң болдунар аргаларын тодарадып билирин өөредир.
- Сорулганы шын салып, ону чедип алырының аргаларын дилеп , тып билирин өөредир.
- Өөрөнгөн чүүлдерин сайгарып, бөлүктөп, деңнеп, түңнеп билиринге, оларның иштинден кол болгаш чаа чугула чүүлдерни тып, тайылбырлаарына өөреникчилерни чаңчыктырат.

Өөреникчилерниң өөренип ап болур аргалары:

- Өөрөнгөн темазына алган билиглерин түңнеп болгаш үнелеп билирин боттандырат;
- аас болгаш бижимел чугааны дылдың негелдери-биле чогуур үезинде практика кырынга өскерттип болгаш ажыглап билири

Билиин ханыладырына түңнелдер (познавательные)

Өөреникчилерниң өөренип алыр ужурлуг билиглери:

- өөредилге даалгаларын кууседип турар үеде херек ужурлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;
- бодунуң назы-харынга дүүштүр янзы-бүрү словарьларга, справочниктерга даянып билири;
- дылдың негелдерин күүседирде янзы-бүрү схемаларны, модельдерни, символ- демдектерни ажыглап билири;
- белен таблицаларны, схемаларны, сөзүглелдерни немээри;
- дылдың адырлары: үн-үжүк, сөс тургузуу, чугаа кезээ, домак кежигүнү, бөдүүн домак дугайында алган билиглерин деңнеп, бөлүктөп, тып, ажыглап билири;
- алган билиглерин план болгаш таблица дуказы-биле системажыдып, бөлүктөп, түңнөп билири;
- сөстө орфограммаларны янзы-бүрү аргалар-биле хынап билири;
- номчаан сөзүглелдериниң кол утказын ылгап үндүрери;
- бодунуң чугаазын тода болгаш билдингир кылдыр дыңнакчыга дамчыдып билири;
- словарьда, библиотека каталогтарында бар чугула медээлерни кылып, ону дилеп, шыгжап чаңчыгары. Компьютерге ажылдап өөренири.
- эштежип ажылдаарынга өөренир. Бодун аңгы-аңгы рольдарга киириштирер (удуртур, күүседир)
- херек материалдарны дилеп, тып билири. (янзы-бүрү номнар, словарь, интернет)

Өөреникчилерниң өөренип ап болур аргалары:

- Библиотека болгаш интернет дуказы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- Аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медреселдii-биле тургузуп билири;
- Болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып, дамчыдып билири;
- Алган медээлерни сайгарып, критикалап билири;

Коммуникативтиг

Өөреникчилерниң өөренип алыр билиглери:

- аас чугаага диологту ажыглап билири;
- аңгы-аңгы бодалдарны өөренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түңнелге келиринге өөредери;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чаңчыгары;

- аңгы-аңгы бодалдарны өөренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түңнелге келиринге өөредири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Өөреникчилерниң өөренип ап болур аргалары:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыңнакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;
- удур-дедир хыналда уезинде бот-боттарынга дузаны үезинде чедирип, билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Өөрөдилге чылының төнчүзүндө 4-ку класстын уругларының билип алган турар ужурлуг билиглери:

- сөстүң тургузуу: дазыл, чогаадылга, өскертилге кожумактары;
- чугаа кезектери: демдек ады, чүве ады, кылыг сөзү, эдеринчилер;
- шын бижилгезин өөренип алганы сөстөрлиг 90-110 хире сөстүг сөзүглелди чараш хол үжүү-биле чазыг чокка дүжүрүп азы адап бээрге бижири. Херек таварылгада улуг секти, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектерин шын салыры;
- фонетиктиг сайгарылганы кылыры: сөстөрни слогтарга чарары, ажык болгаш ажык эвес үннерни ылгап, сөстөрдө үннерни болгаш үжүктөрни шын тодарадып билири;
- сөстөрни тургузуг талазы-биле сайгарып билири (дазыл, чогаадылга, өскертилге кожумактарын ылгаары);
- чугаа кезектерин болгаш оларның грамматиктиг демдектерин (чүве адының падежин, кылыг сөзүнүң үелерин) билири;
- домакта сөстөрниң аразында харылзаазын тургузар, оларны сөс каттыжыышкыннарынга чарар;
- домактарның бөдүүн синтаксистиг сайгарылгазын кылыр: чугаалаар сорулгазының аайы-биле оларның янзызын тодарадыр, чугула болгаш ийиги черге кежигүннерин аңгылаар, оларның аразында харылзаазын айтырыглар дузазы-биле тургузар.
- коллективтии – биле тургускан план езугаар 90-110 сөстүг эдертиг болгаш чогаадыг бижиир;
- сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдың бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чөптүг ажыглап билири.;
- аас болгаш бижимел чугаага дылдың уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- сюжеттиг чуруктар-биле чугаа сайзырадырының ажылдарын чорудары;

- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг, пунктуациялыг частырыгларны тып билирин боттандыраар;
- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып, дамчыдып билири;
- аңгы-аңгы бодалдарны өөренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түңнелге келиринге өөредири.

Методиктиг комплекзи:

1. Тыва дыл: 4 класс / А. К. Ойдан-оол, А.М. Белек-Баир, И.Ч. Эргил-оол. - Кызыл, 2001.
2. Литературлуг номчулга: 4 класс / Л. С. Кара-оол тургускан. - Кызыл: НШХИ, 2014.
3. А.А Алдын-оол. Диктантылар болгаш эдертиглер чыындызы. - Кызыл, 1988.

**4-кү класска тыва дыл эртеминиң календарь-тематиктиг
планнаашкыны**

Кичээл дин чуруму	Кичээлдин темазы.	Хуну	Факт аайы- биле эрттирген хуну
		Планнат тынган хуну	
Катаптаашкын (2 шак)			
1	Домак. Домактын чугула кежигүннери.		
2	Домак. Сөс каттыжыышкыны.		
Сөзүглел (1 шак)			
3	Сөзүглел..Сөзүглелдин хевирлери.		
Үннер болгаш үжүктөр. Слог (1 шак)			
4	Үннер болгаш үжүктөр. Слог.		
Ажык эвес үннерни дакпырлап бижиири (1 шак)			
5	Ажык эвес үннерни дакпырлап бижири		
Күштүг болгаш кошкак ажык эвес үннер (1 шак)			
6	Күштүг болгаш кошкак ажык эвес үннер.		
Сөс тургузуу (5 шак)			
7	Сөс тургузуу(составы).		
8	Административтиг хыналда диктант.		
9	Частырыглар-биле ажыл. Кожумактар.		
10	Чогаадылга кожумактары. Словарьлыг диктант.		
11	Өскертилге кожумактары.		

12	Коруп бижиир диктант.		
Дефистеп бижиир нарын сөстөр (3 шак)			
13	Частырыглар-биле ажыл. Дефистеп бижиир нарын сөстөр.		
14	Дефистеп бижиир нарын сөстөр.		
15	Дефистеп бижиир нарын сөстөргө хыналда диктант.		
Домак (2 шак)			
16	Частырыглар-биле ажыл. Домак.		
17	Нарын домак.		
Чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактар (4 шак)			
18	Чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактар		
18	Чаңгыс аймак кежигүннерниң холбажыр аргалары		
19	«Чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактар» деп темага хыналда диктант.		
20	Частырыглар-биле ажыл. Чаңгыс аймак кежигүннернин холбажыр аргалары.		
Дорт чугаалыг домактар. Диалог (1 шак)			
21	Дорт чугаалыг домактар. Диалог.		
Сөзүглел (3 шак)			
22	Сөзүглел. Сөзүглелдин темазы, кол бодалы.		
23	Сөзүглелге ат бээри, планын тургузары		
24	Өөредиглиг эдертиг.		
Чүве ады (11 шак)			
25	Частырыглар-биле ажыл. Чүве адының дугайында 2, 3 класстарга өөрөнгенин катаптаары.		
26	Чүве аттарының падежтерге өскерлири. Чаңгыстың саны.		
27	Адаарының падежи. Хамаарыштыларының падежи.		
28	Бээриниң падежи.		

	Онаарының падежи.		
29	Туларының падежи. Үнериниң падежи. Углаарының падежи.		
30	Хөйүнүң санында чуве аттарынын падежтерге оскерлири		
31	Чуве адынын падежтерге өскерлиринге хыналда ажыл.		
32	Частырыглар-биле ажыл. Чуве адының хамаарылга хевири.		
33	Чуве адының хамаарылга хевири.		
34	План езугаар бижиир чогаадыг. «Мергеннин хаактап ооренгени».		
35	Частырыглар-биле ажыл. Орус дылдан улегерлеп алган сосернин падежтерге оскерлири.		
Демдек ады (6 шак)			
36	Демдек ады. Ниити билиг.		
37	Демдек адынын чуве адынга хамааржып чорууру.		
38	Укталбаан болгаш укталган демдек аттары. Словарьлыг диктант.		
39	Удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттары		
40	Удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттарын быжыглаары.		
41	«Демдек ады» деп темага хыналда ажыл.		
Сан ады (2 шак)			
42	Частырыглар-биле ажыл. Сан ады		
43	Сан аттарын быжыглаары. Хыналда тест «Сан ады».		
Ат орну (6 шак)			
44	Частырыглар-биле ажыл. Ат орну. Ат орнунун дугайында ниити билиг.		
45	Арыннын ат оруннарынын падежтерге оскерлири		

46	Арыннын ат оруннарынга катаптаашкын. «Арыннын ат оруннары» деп темага бот ажыл		
47	Өөредиглиг эдертиг		
48	Частырыглар-биле ажыл. Ат орну деп темага быжыглаашкын кичээл.		
49	«Ат орну» деп темага хыналда диктант.		
Кылыг сөзү (11 шак)			
50	Частырыглар-биле ажыл. Кылыг сөзү. Кылыг сөзүнүң сөзүнүң дугайында ниити билиг		
51	Кылыг сөзүнүң үелерге, арыннарга болгаш саннарга өскерлири		
52	Кылыг сөзүнүң амгы үези		
53	Кылыг сөзүнүң эрткен үези		
54	Кылыг сөзүнүң келир үези		
55	Кылыг келир үези.		
56	Ооредиглиг чогаадыг.		
57	Кылыг сөзүнүң дужаал хевири.		
58	Кылыг сөзүнүң даар хевири.		
59	Кылыг сөзүнүң даар хевиринге быжыглаашкын.		
60	Кылыг сөзү деп темага хыналда диктант.		
Наречие (2 шак)			
61	Частырыглар-биле ажыл. Наречие дугайында билиг.		
62	Наречиеге быжыглаашкын		
Чыл дургузунда өөрөнгенин катаптаары (6 шак)			
63	Домак. Сос. Сөстүң тургузуу.		
64	Кошкак ыткыр болгаш кошкак дүлей үннерни шын бижири.		
65	Бүдүн чылда өөрөнгөн темаларынга хыналда диктант.		
66	Частырыглар-биле ажыл. Чугаа кезектери.		
67	Демдек ады. Демдек адынын дугайында катаптаашкын.		

68	Кылыг сөзу. Кылыг сөзүнүң дугайында катаптаашкын.		
----	---	--	--